

BOJ O SRDCE
Morrow
Littleovej

LAURA FRANTZ

PROLÓG

RED RIVER, KENTUCKY, JÚL 1765

Morrow zastala na chodníku vedúcom popri rieke a lemom ľanovej spodničky si utrela čelo. V Kentucky panovalo typické júlové počasie – les horúci ako kozub, lístie jelší, dubov a platanov vyschnuté od nedostatku vlahy a prach pod jej bosými nohami jemný ako múka. Dokonca aj voda v rieke mala príjemnú teplotu a jej pokojná hladina pripomínala zelené sklo. Kráčala za svojím bratom Jessamynom. Chceli si zaplávať, ale nález pokladu v podobe divého hrozna, rastúceho na riečnom brehu, ju prinútil spomaliť.

„Morrow, nevléč sa tak!“ zakričal Jess cez plece.

Hádzala si do úst bobule, a keď sa do nich už viac nezmestilo, naplnila si vrecká ďalšími pre brata. Ako poďakovanie jej musel stačiť jeho letný úsmev.

„Sú veľké ako guľôčky na hranie alebo koráliky!“ zvolal a tiež si nimi naplnil ústa. „Myslíš, že mama by chcela trochu na želé?“

„Keď si zaplávame, môžeme pre ňu odtrhnúť zopár strapcov,“ navrhla a prudko mykla spodničkou, aby ju vyslobodila z trnitého krovia.

Jess sa pri pohľade na sestričku rozosmial. „Morrow Mary Littleová, si rovnako tučná ako tie bobule... a taká biela, až ma z teba bolia oči.“

Naozaj bola dosť tučná. „Statná,“ povedal by ich otec, rovnako ako takmer všetci Littleovci. Aj keď už mala päť rokov, ešte nestratila detský tuk a slnko jej opálilo iba tvár, nohy a ruky. Zvyšok tela zostal biely ako mlieko.

Na jeho posmešnej poznámke sa len uškrnula. „A ty si taký chudý, že cez teba vidím. A hnedý ako slanina.“

Len desaťročný Jess už pracoval na poli s otcom ako dospelý muž – staral sa o tabak a kukuricu, zatiaľ čo ona väčšinou nosila svoju malú sestričku po dome aj okolo neho a pomáhala matke priať. Teraz sa chytili za ruky a skočili zo svojho obľúbeného kameňa do rieky, pričom rozčerili jej pokojnú hladinu. Keď sa trochu ochladili, vyplávali na hladinu a usmiali sa na seba – šťastní, že aspoň na chvíľu ušli pred prácou na poli a Eufémiiným džavotom.

Morrow sa zakrútila vo vode. „No povedz, nie je to...“ spustila.

Jessovi však zrazu úsmev z tváre zmizol. Zdvihol ruku ako otec, keď chce niekoho umlčať. Zarazene sa rozhladla okolo seba. Ale jej brat sa nepozeral – namiesto toho počúval. Cez škrekot hlučných strák a neposedných kardinálov, šepot vetra a hradbu lesa k nim prenikli nečakané zvuky. Vlhkým vzduchom, zvlneným horúčavou typickou pre vrchol leta, sa podchvíľou rozľahli výkriky.

Jess zamieril k brehu. Morrow vykročila za ním, ale obrátil sa a prísne na ňu pozrel. Jeho pehavá tvár nadobudla červený odtieň, ktorý na nej ešte nikdy nevidela.

„Zostaň tu – ani sa nepohni, kým sa nevrátim,“ povedal.

Dívala sa za ním, kým ho nezhltoľ les, a potom si sadla do plytkej vody. Už nevládala stáť na roztrasených nohách

a počúvať kriek ozývajúci sa v dialke. Čakala s dlaňami pritisnutými na ušiach, a keď voda ochladla, vykročila po chodníku späť domov. Na šaty celkom zabudla a na pokojnú čistinu, kde stál ich zrub, vybehla nahá ako straka. Podľa šikmých slnečných lúčov usúdila, že je už takmer čas večere. Ale prečo ju matka nevolala domov? A prečo nepočula zvuk otcovej sekery, rúbajúcej drevo? A prečo Jess zabudol krave zavesiť na krk zvonec, skôr než ju vypustil na lúku? Zrazu jej chýbal dokonca aj nárek malej sestry.

Bosá kráčala po suchej, žltej tráve k verande zrubu. Na schodoch ležala ako odhodená bábika Eufémia. Zapadajúce slnko svietilo jej sestričke rovno do veľkých modrých očí, ale Eufémia nežmurkala ani neplakala. Žeby spadla a zranila sa? Morrow sa rozhládla okolo seba. *Kde je matka?* Pri pohľade na prevrátenú maselnicu a vedro na vodu pri dverách zrubu sa jej dýchanie trochu zrýchliło. Neviditeľná ruka ju ťahala čoraz bližšie k dverám, ale aby sa k nim dostala, musela prekročiť Eufémiu a to jednoducho nedokázala urobiť.

Po tvári jej stekal pot, no keď si všimla, že dvere sú otvorené, roztriasla sa od zimy. Úzkostlivo sa rozhládla okolo seba, či niekde neuvidí matku, Jessa a otca. Mal by tu byť aj Digger, ktorý ich brechotom zvyčajne varoval pred možným nebezpečenstvom a vítal po návrate domov. Sotva si naňho spomenula, zbadala jeho chlpaté telo pod ružovým kríkom na jednej strane zrubu. Trčal z neho šíp.

Indiánsky šíp.

Vykrikla, preskočila Eufémiu a vbehla do vyplieneného zrubu. Matka ležala na svojom kolovrate, ale Morrow sa k nej nemohla dostať – na zemi sa váľali polámané stoličky, sklené črepy, roztrhané šaty a prikrývky. Páperie z periny, ktorá bola matkinou pýchou, tancovalo vo vzduchu prúdiacom dnu cez otvorené dvere a mäkké a biele jej dopadalo na hlavu takmer

ako sneh. Stála tam a srdce ju bolelo, akoby malo každú chvíľu prasknúť.

„Morrow!“

Zozadu ju uchopili tvrdé ruky a odtrhli od toho strašného výjavu. Otec ju odniesol do maštale, ďaleko od krvi, zápachu smrti a ich roztrhaného oblečenia. Ale tú strašnú spomienku odstrániť nemohol... a nevedel jej ani vysvetliť, prečo Všemocný dovolil, aby sa to stalo.

1

PITTOVA PEVNOSŤ, PENNSYLVÁNIA, JÚN 1778

Morrow trasúcimi rukami v rukavičkách vybrala maľovaný papierový vejár a spomenula si na zdesený výraz, ktorý sa pred chvíľou objavil na tetinej tvári. Hľadela na ňu, akoby vstupovala do truhly a nie do riečneho člna. Alebo možno teta Etta iba ľutovala, že svojej neteri obliekla hodvábne šaty, keď si pri veslách všimla lodníkov žujúcich tabak.

Morrow sa spod širokej strechy slameného klobúka bojazlivo rozhliadla okolo seba. Bude jediná žena na palube? A kde zostal jej sprievodca?

Očami skúmala vratké prístavné mólo v nádeji, že zbadá muža, ktorého jej otec najal, aby ju bezpečne dopravil z Pittovej pevnosti do Kentucky. Oslepovalo ju letné slnko, ale čoskoro ho našla. Medzi ľuďmi stojacimi na nábregí vyčnieval jeden muž a mieril rovno k nej. Aj keď bol oblečený rovnako ako takmer všetci osadníci na dohľad, pohyboval sa tak sebaisto, že jej ho vôbec nemuseli predstaviť. Iba Ezechiel Click by dokázal prinútiť dav, aby sa pred ním rozostúpil ako Červené more kedysi pred Mojžišom.

„Kapitán Click!“ zavolał naňho niekto.

Hraničiar však odmietavo mávol rukou a obrátil sa k nej. Jeho nohy v mokasínach si hravo poradili s dlhou doskou, ktorá sa hojdala nad zelenou vodnou hladinou, hladkou ako podlaha plesovej sály, a čoskoro zastal pred ňou. Bol štíhlejší a ošľahanejší, než si ho pamätala. Na sebe mal plátennú košeľu so strapcami a jelenicové nohavice a v rukách držal pušku, hlavňou otočenú k letnej oblohe. Dlhé svetlé vlasy a obočie mu čiastočne vybielilo slnko. Plstený klobúk, fičúrsky nasadený trochu nakrivo, zdobili pierka z moriaka. Žiarivé modré oči, hľadiace z hnedej tváre, si ju hneď zvedavo premerali. „Nie ste náhodou slečna Morrow Mary Littleová?“

„Som.“ Očarená, že ju oslovil celým menom, vystrúhala malú poklonu, ktorá však hraničiara zjavne len pobavila.

„Nevidel som vás už celú večnosť.“ Hlas mal hlboký a príjemný, no zachytila v ňom trochu panovačný tón. Snažila sa naňho nezízať, ale nemohla si pomôcť. Práve tento muž ich pred mnohými rokmi presvedčil, aby sa presťahovali do kentuckej divočiny. Ako kvaker a hraničiar mal jednoducho slabosť pre kazateľov, akým bol jej otec. Novým kentuckým osadám, hemžiacim sa darebákmi a násilníkmi, ktorých sám priviedol na hranicu, údajne prospēja kazateľov civilizačný vplyv. A tak sa s ním vydali na západ a zjavne ho ešte vždy nasledujú, premýšľala Morrow.

„Predpokladám, že z našej spoločnej cesty do Kentucky si veľa nepamätáte,“ prehodil a preložil si pušku do druhej ruky.

Začervenala sa a znovu pozrela na riek. „Len mäsiarky a horúčavu.“

Ale sotva tie slová vyriekla, zaplavil ju sladkobôľny pocit. Spomenula si, ako matka pred ich letnou kuchyňou vo Virgínii balila porcelánové taniere, tenké ako oblátky, do sudov vystlaných slamou, aj na plačlivú rozlúčku so susedmi a pekný tehlový dom, v ktorom sa narodila. Jej ďalšia spomienka patrila

tmavozelenému lesu – takému hustému, že doň nikdy neprenikli slnečné lúče. V jeden sparný deň, keď išli tesne okolo Cumberlandskej priepasti, sa ich voz naklonil nabok a krásne porcelánové taniere ako holuby zleteli do tmavej rokliny. Morrow si spomenula, že jej útlocitná matka, ktorá bola vtedy tehotná, sa rozplakala. Pamätal sa na to aj on? Úsmev na jeho tvári naznačoval, že zrejme áno, no vzápätí zmizol.

Žeby aj kapitán Click spomínal na to horúce leto pred niekoľkými rokmi, keď život jej rodiny roztrhali na kusy? Nechce o tom hovoriť, dovtúpila sa Morrow. Oveľa bezpečnejšie jej pripadalo zamyslieť sa nad tým, čo o ňom vie. Muž stojaci pred ňou bol pre ňu hádanka. Kentuckí osadníci si ho vážili, ale zároveň mu zlorečili. Údajne mal takú divú dcéru, že ju musel do dievčenskej školy vo Virgínii doslova nosiť na rukách a presne stade sa práve vracal. Morrow usúdila, že Lael Clickovú so svetlými vlasmi, siahajúcimi až po členky, ľudia zrejme poznajú rovnako dobre ako jej otca. Aj keď sa s ňou nikdy nestretla, počula o nej dosť, aby ju z toho pálili uši.

„Nečaká nás príjemný výlet,“ upozornil ju kapitán Click a napravil si striešku klobúka.

Morrow v jeho slovách jasne zachytila varovný tón a zmeravela. Zahanbila sa, že nemala dosť rozumu a namiesto módnych šiat si neobliekla radšej obyčajné. Zdalo sa mu, že je samá čipka a stuha, na ťažkú cestu celkom nevhodne oblečená? Všimla si, že jej už nevenuje pozornosť, ale prezerá si veslárov... ktorí zase zízajú na ňu. Prudkým pohybom zápästia si otvorila vejár, aby zaň skryla svoje ženské krivky. Cítila, že sa červená, a tak sa sústredila na drevený riečny čln. S jednoduchou kabínou uprostred a s bokmi plnými otvorov na pušky, svedčiacimi o nebezpečenstve, vyzeral skôr ako pramica. Alebo plávajúca pevnosť. Možno práve preto sa na ňom hraničiar cítil ako doma.

„Red River by ste mali uvidieť o dva týždne,“ dodal tónom, ktorý ju mal zrejme upokojiť.

Dva týždne. Ešte dva týždne a zase bude doma. Ale dostanú sa vôbec do cieľa? Pohľad, ktorým ju vyprevádzala teta Etta, v nej vyvolal oprávnené obavy. Indiáni boli známi tým, že striehli na severnom brehu rieky Ohio, odhodlaní zabiť osadníkov, ktorí sa odvážia pustiť po tej rozľahlej vodnej ceste. Jej otec si dobre uvedomoval nebezpečenstvo a práve preto najal slávneho hraničiara. Ak ju niekto dokáže bezpečne dostať domov, tak to je on.

Ale ani v prítomnosti mimoriadne schopného Ezechiela Clicka sa neubránila strachu, keď sa riečny čln so zachvením odlepil od prístavného móla, vyhol sa plytčine a zamieril do pomalého prúdu. Kapitán ju odvedol k sudu, aby si naň sadla, pričom tmavé písmená na jeho boku Morrow prezradili, že obsahuje rum. Nad tromi riekami, ktoré sa tu navzájom prepletali, visela ranná hmľa a stuhy na jej klobúku v neutíchajúcom vetre viaľali ako zástava na pevnosti, týčiacej sa vysoko nad nimi. Morrow v duchu vyslovila názvy tokov, aby vyskúšala svoju pamäť. Monongahela, Allegheny a Ohio – samé indiánske slová.

Chrbtom sa pritisla k drevenej stene kabíny zohriatej slnkom, ale nespustila oči zo severného šónijskeho brehu. Počula kapitána Clicka, ako napomína veslárov, aby sa držali stredu dlhej rieky, mimo dostrelu pušiek. Morrow uprela zrak na miesto, ktoré bolo známe ako Pittova pevnosť. Jej drevené steny – hnedé hradby na vysokom kopci, zatieňujúce indiánske chatrče, roztrúsené na rovine pod ním – sa pomaly vzdľavali. Prižmúrila oči pred slnečným svetlom a spomenula si, že Pittova pevnosť slúži na uzatváranie zmlúv a výmenu tovaru. V podstate predstavovala bránu na západ.

Naozaj je v bezpečí? Zachmúrená tvár a vystrčená brada Ezechiela Clicka naznačovali, že by urobila lepšie, keby zostala

vo Filadelfii. Zrazu si spomenula na úryvok zo Svätého písma, ktorý sa naučila naspamäť, keď sedela otcovi na kolenách. *Vzývať budem Pána, lebo jemu patrí chvála, a budem zachránený pred nepriateľmi.* Slová jej zneli v hlave ako pieseň, ale útechu jej nepriniesli.

Kapitán Click jej podal drevený tanier s masťou fazuľou a slaninou a potom odišiel za kormidelníkom, ktorý stál za kabínou s kormidlovou pákou v rukách. Noc prichádzala rýchlo, hviezdy na ňu žmurkali ako drahokamy, ktoré zdobili šaty krások vo Filadelfii. Večerný vzduch však bol ešte stále vlhký a komáre prejavovali o jej večeru väčší záujem než ona sama. *Škoda, že červenokabátnici neodišli z mesta už v apríli,* pomyslela si. *Aspoň by som nemusela cestovať v júňovej horúčave.*

Zahnala sa po nezvyčajne veľkom komárovi a pripomenula si, že by mala byť vďačná, že armáda mesto vôbec opustila. Pravidelná polročná návšteva u otcovej sestry v Pensylvánii, na ktorú sa vybrala krátko po svojich šestnástych narodeninách, sa natiahla na dva roky. Morrow prišla do toho veľkého mesta s červenokabátnikmi za päťami, a keď Briti ovládli Filadelfiu, príjemná návšteva sa zmenila takmer na otroctvo. Skromný obchod so šatami tety Etty v Elfreth's Alley zaznamenal ohromujúci úspech, lebo manželky dôstojníkov a miestne dámy sa doň doslova hrnuli, aby si zaobstarali šaty na týždenné plesy, konské dostihy a divadelné predstavenia.

Morrow sa pri tej spomienke roztrpčene usmiala a pozrela na šaty, ktoré mala teraz na sebe. Keď anglické dámy odišli z mesta, nevyrovnali svoje dlhy ani si nevyzdvihli objednané šaty, ktoré tak Morrow doslova spadli do lona. Aj na týchto hodvábnych, pôsobiacich neuveriteľne žensky, bolo vidieť

jemnú ruku tety Etty – od striebornej nite po modrú šerpu okolo pása. Obruba širokej sukne pripomínala záhradu plnú kvetov, pri vyšívaní ktorých teta Etta prejavila taký ohromujúci zmysel pre detail, že musela zhotoviť ďalších päť navlas rovnakých šiat. Čoskoro zapojila do práce aj Morrow, ktorej skromné krajčírske schopnosti sa pri šití šarlátovo-zlatých šiat pre náročné zákazníčky rýchlo zlepšovali.

Morrow celá tá nádhera oslnila, ale únavná práca sa jej čoskoro prejedla. V skutočnosti ju však trápilo aj niečo iné. Zatiaľ čo sir William Howe a jeho milienka si v tú prvú zimu v meste dopriavali nekonečnú zábavu, špinaví vojaci generála Washingtona v údolí Forge necelých dvadsať míľ odtiaľ mrzli a hladovali.

Keď teraz počúvala monotónne zvuky člna, pred očami sa jej mihali obrazy z jej života v meste ako výjavy z divadelnej hry, plné farieb a drámy. Naozaj uplynuli iba dva týždne odvtedy, čo ju teta Etta doslova prosila, aby u nej zostala?

Keď sa vrátila z tlačiarne, Morrow práve strážila obchod a hneď si všimla, že tvár pod čipkovým závojom klobúka má červenú ako divý mak. *Zrejme za to môže horúčava*, usúdila, lebo jún bol taký horúci, že by ste mohli upiecť vajce rovno na dláždenom chodníku.

Teta Etta za sebou zabuchla dvere tak prudko, že zvonček nad nimi ešte pol minúty cinkal. Potom si zložila klobúk – zlátaninu z malinového hodvábu, falošných perál a kvetov – a vrátila ho na drevený stojan vo výklade. Vždy dokonale oblečená teta Etta propagovala svoje služby rovnako účinne ako tabuľa ozdobená obrázkom ihly a nite, ktorá visela nad vchodom jej obchodu.

„Šesť dverí od nás otvorili nové dámske krajčírstvo,“ oznámila, stiahla si čipkové rukavičky a hodila ich na pult. „Majiteľka sa chvastá, že dokáže ušit' šaty za jediný deň! Tlačiar mi ukázal jej inzerát, ale aj tak tomu neverím.“

„Za jediný deň?“ zopakovala Morrow. „Možno detské šaty alebo šatôčky na krst. Určite nie také, aké šijete vy.“

„Nie ja, Morrow. *My*. Šaty, ktoré šijeme *my*. Tak či onak, lady Richmondová ma dnes ráno zastavila na ulici a spýtala sa, či by si neozdobila výšivkou lem a rukávy jej šiat, ktoré si chce obliecť na dôstojnícky ples. Netrúfla som si povedať jej, že vtedy už budeš na palube akéhosi vratkého výmyslu, plávajúceho po rieke Ohio.“ Teta, nepokojne sa prechádzajúca po obchode, sa zrazu zastavila a narovнала kopu ženských časopisov na sklápacom stolíku. „Ale vieš, ešte máš čas.“

Morrow kladúca hodvábné masky na policu znehybnela. „Čas na čo?“

„Aby si zmenila názor na...“ Zaváhala a stisla pery. „Kentucky,“ dodala a striasla sa, akoby zahryzla do citróna.

Morrow prudko vydýchla. „Ale všetko sme už naplánovali. Otec ma očakáva.“

„Odvažujem sa tvrdiť, že tá nepotrebuje tak súrne ako ja.“

Morrow radšej prehltna odpoveď, obrátila sa späť k polici a pokúsila sa zmeniť tému. „Kým ste boli preč, zastavili sa tu kapitán Keene a pán Marcum. Kúpili zopár maličkosťí.“

Etta obišla pult a pozrela na police s látkou. „Namojdušu, tí dvaja majú u nás už celkom slušný dlh. Chodia sem takmer každý deň. Kiežby tá niektorý požiadal o ruku. Potom by si musela zostať.“

Morrow sa tetu pokúsila obmäkčiť úsmevom. „Pán Marcum sa väčšmi zaujíma o spony na topánkach a volány na rukávoch než o mňa. A kapitán Keene je údajne zasnúbený s istou anglickou dámou. Okrem toho som im už spomenula, že odchádzam.“

„A?“ Etta zastala a v zelených očiach sa jej objavil prenikavý pohľad.

„Pán Marcum mi zaželal šťastnú cestu a kapitán Keene...“ Cítila, ako sa pod tetiným skúmavým pohľadom červená.

„Kapitán povedal, že Elfreth's Alley už nebude navštevovať tak často, keď príde o slnečné svetlo mojej prítomnosti.“

„Ach, vedela som, že sa do teba zaľúbil!“

„Aj keď skladá krásne básne, teta, ten muž je dva razy starší než ja.“

„V tridsiatich štyroch rokoch predstavuje slušný úlovok. A okrem toho je vážený kráľovský dôstojník. Aké vyhliadky ťa čakajú po návrate do divočiny?“

„Vyhliadky?“

„Zavšívavení hraničiar? Traperi a obchodníci nasiaknutí rumom? Tvoj otec by sa mal hanbiť. Nechápe, ako môže volať domov dcéru, ktorá je súca na vydaj.“

Keď si Morrow znovu spomenula na ich rozhovor, stiahla sa jej žalúdok. Čo ak mala teta Etta pravdu? Čo ak je návrat do Kentucky strašná chyba? Vzdychna si, tanier s nedojedenou večerou položila na zem, aby si na nej mohol pochutiť kormidelníkov pes, a jej myšlienky zabľúdili k domovu. Otca nevidela už dva roky. *Dva roky*. Aj keď smútila za domovom, v dôsledku britskej okupácie musela zostať v malom obchode a dome na Elfreth's Alley až dodnes. Ale konečne bola slobodná. *Slobodná!* Zápach mesta slabol a dýchalo sa jej čoraz ľahšie. *Len keby sa nemusela...*

Odohla tú myšlienku a ľahla si na slamník v kúte, oddelený od zvyšku kabíny mušelinovým závesom. Kapitán Click nebol nikdy ďaleko a zbraňou nemieril iba na Indiánov. Vedela, že sa bez váhania poráta s každým, kto by si k nej príliš dovoľoval. Možno myslel na svoju vlastnú dcéru, ktorú bezpečne odpratal do najlepšej dievčenskej školy v kolóniách. Morrow si želala, aby jej o nej porozprával a zmiernil nudu, ktorá visela medzi nimi ako závoj. Počula však, že hraničiar je málovravný muž... a okrem toho na plané reči nemal čas. Aj keď sa s plstenným klobúkom stiahnutým hlboko do modrých očí opieral

o búdku člna ako najväčší povalač na svete, v ostražitosti ani na chvíľu nepoľavil.

Nasledujúce ráno ho nenápadne sledovala spod striedky svojho vlastného klobúka. Na severnom brehu nepraskla ani vetvička a v slabom vetre sa nepohol ani lístok bez toho, aby kapitán zistil, čo to spôsobilo. Vzdychna si, vybrala knihu básní, ktorú jej zabalila teta Etta, a sústredila sa na bezstarostné verše. Lenže ona sama mala od bezstarostnosti ďaleko.

Pred chvíľou ju kapitán Click odprevadil k debne, na ktorú predtým položil bobriu kožušinu. Teraz na nej sedela a raňajkovala – studenú kukuričnú placku a vlašnú kávu. Vychádzajúce slnko sa trblietalo na vodnej hladine a dodávalo jej smaragdovozelený lesk. Morrow sledovala ponad okraj plechového hrnčeka volavku, pripravujúcu sa vzlietnuť. Krajina znovu nadobúdala známy tvar. Bola ako stará priateľka, ktorá jej veľmi chýbala a ktorú po dlhom čase znovu spoznávala. Teraz prechádzali cez riečnu zákrutu a mierili k južnému brehu. Morrow mala pocit, že keby vystrela ruku, mohla by sa dotknúť krovia rastúceho na ňom.

Jeho divá krása ju tak zaujala, že sa vyľakane mykla, keď si kapitán Click sadol neďaleko nej a pripravil si pušku. Ale čo by zmohla jedna puška proti kanoe plnému Indiánov? Aj keď veslári mali za opaskami pištole, napätie v nej postupne rástlo a podchvíľou obracala zrak k severnému – šónijskému – brehu.

„Nepamätám sa, že by som vás dnes ráno postavil na stráž.“

Kapitánova tichá poznámka ju prekvapila. Jemu naozaj nič neušlo, však? „Iba... trochu spomínam.“ Keď sa mu objavil na tvári láskavý a zároveň znepokojený výraz, rýchlo zažmurkala, aby odohnala slzy, ktoré sa jej tlačili do očí.

Položil si pušku na kolená. „Radšej myslite na budúcnosť, nie na minulosť.“

„Áno,“ prikývla a pozrela na knihu vo svojom lone. Lenže ako by mohla, keď minulosť vrhala taký dlhý tieň?

Minulú noc sa jej snívalo o matke, Eufémii a Jessovi. Čím väčšími sa približovali ku kentuckým osadám, tým jasnejšie obrysy nadobúdali jej spomienky. Pripadali jej široké, hlboké a tmavé ako rieka, po ktorej plávali. Mala pocit, akoby ju chytili za plecía a triasli – nútili spomenúť si na všetky podrobnosti, na ktoré sa tak veľmi snažila zabudnúť.

Keď bojachtiví Šóniovia začali vraždiť a unášať belochovo, jej život sa iba začínal. Vtedy mala len päť rokov; teraz mala takmer osemnásť. V tých neplodných rokoch sa však prihodilo aj niečo iné a z toho desivého zážitku sa ešte stále nespamätala. Poznačil ju ako atrament čistý list. Vtedy mala desať rokov a žila už len s otcom... a Jessovým tieňom. Zatiaľ čo zimná búrka sa snažila pochovať ich zrub pod závejmi snehu, podchvíľou pozrela cez škáru v okenici a zaželala si, aby sa počasie upokojilo. Fujačica jej pripomínala deň, keď zomrela jej rodina a keď sa vo vyplienenom zрубе vznášalo páperie z roztrhanej periny, pripomínajúce snehové vločky.

V ten večer sa otec skláňal nad svojou Bibliou za dreveným stolom pri ohni a pripravoval si nedeľnú kázeň. Ona s matkinou zásterou dva razy omotanou okolo pása pracovala neďaleko neho – práve vybrala z kredenca soľ aj tri cínové lyžice, ktoré súrne potrebovali opraviť, a ticho si pri tom spievala. Občas pomiešala jelení guláš bublajúci nad ohňom, pričom sa neubránila myšlienke, že ho varí väčšie množstvo, než treba, ale dobre vedela prečo. Pre Jessa, keby sa náhodou vrátil. Po niekoľkých rokoch isto ešte nezabudol cestu domov. Každý večer prestrela stôl pre troch, a keď dojedli, nepoužitú šálku a tanier zase odložila. Keby sa jej brat vrátil domov, chcela, aby sa cítil vítaný.

„Otče náš, ktorý si na nebesiach, pokorne Ťa prosíme, odpusť nám naše hriechy, tak ako my odpúšťame svojim

vinníkom. Požehnaj tento pokrm pre naše telá a prosím, prived' nášho chlapca domov. Amen.“ Otec so zábleskom v očiach dokončil modlitbu a ona bola rada, že sa na ňu nepozrel. Keby to urobil, určite by sa rozplakala.

Jedli mlčky, zatiaľ čo vietor navieval na ich zrub čoraz viac snehu. *V takúto noc sa aspoň nebudú vonku túlať Indiáni a aspoň raz sa poriadne vyspím*, pomyslela si Morrow. Tešilo ju, že vidí otca s chuťou jesť, lebo bol veľmi chudý a naliehavo potreboval pribrať.

„Je z teba čoraz lepšia kuchárka, Morrow,“ pochválil ju a vzal si ešte trochu chleba.

S úsmevom mu doplnila misku, ale skôr než si sadla, niečo buchlo na verande. Žeby vietor prevrátil maselnicu? Zažala ďalšiu sviecu a prekvapená si uvedomila, že sa jej trasú ruky. Po druhom buchnutí jej otec znehybnel s lyžicou na ceste k ústam. Neisto na seba pozreli, ale keď sa hlasný zvuk ozval do tretice, obaja bez slova vstali.

Ona sa skrýla za truhlicu v kúte, zatiaľ čo otec odchýlil dvere zrubu. Na verande stála vysoká, nehybná postava v kožu-chu, ktorý na okrajoch pokrýval ľad. Traper zaskočený búrkou? Osadník, ktorý sa stratil kúsok od pevnosti? *Jes určite nie*. Sklamanie ju zahalilo ako oblak. Otec pozval cudzinca dnu a potom chvíľu zápasil s vetrom, kým sa mu podarilo zatvoriť dvere.

Cez slabé svetlo sálajúce z troch sviec sledovala muža, ako si zhadzuje z pliec ťažký kožuch. Vyzeral, akoby pochádzal z nedávno uloveného bizóna.

Odchýlila pery, ale nevydala ani hláska. Pri pohľade na koráliky a jelenicové šaty sa jej zahmlil zrak a cúvla ešte hlbšie do kúta. Vysoký Indián držal v náručí menšieho. Pozorovala otca, ako berie chlapca a kladie ho na čistú páperovú perinu na svojej posteli. Strach vystriedalo zdesenie. Tú perinu

len nedávno rozpárala, vyčistila každé pierko a znovu ju zašila. A teraz tento tmavý, špinavý chlapec...

„Morrow, prines tomuto mužovi trochu guláša a jablčného vína. Ja sa zatiaľ postarám o jeho syna!“ zavolať na ňu otec.

Jeho syna? Ako to zistil? Nevymenili si ani slovo. Ale chlapec na posteli sa naozaj podobal na staršieho Indiána, ktorý si sadol k ohňu na prekrížené nohy. Keď ho obslúžila, do hustého guláša sa pustil prstami, akoby bol na smrť vyhladnutý.

„Prines zopár čistých uterákov – a daj variť vodu,“ prikázal jej otec.

Poslúchla a potom bez toho, aby ju o to požiadal, zamierila ku skriní s liekmi. Slová vlastne ani neboli potrebné – aj sama videla, že chlapec je chorý. Jeho rozpálená tvár mala farbu zaschnutej krvi, a keď mu otec vyzliekol jelenicovú košeľu, na chlapcovom tele zbadala stovky malých bodiek, akoby ho dobodali včely.

Zastala nad ním a konečne sa zmožila na slovo, aj keď hlas sa jej triasol ako list vo vetre. „Kostihojový čaj zlomí horúčku.“

„Presne tak, Morrow.“

„Je vážne chorý, otec?“

„Obávam sa, že áno.“

Čo keby zomrel, kým sa budú oňho starať? Zase vrhla pohľad na staršieho Indiána. Rozseká ich na kusy tomahavkom, ktorý mu visí z opaska? Strach jej doslova rozleptával žalúdok. Možno už aj ona ochorela?

Otec stojaci vedľa nej si rukou zamyslene pošúchal svetlú bradu. „Vylej z vedra vodu a naplň ho snehom. Obložíme ním chlapca, aby sme mu znížili horúčku, a potom sa pokúsime prekonať ju kostihojom.“

Vietor navial na schody zrubu približne tridsať centimetrov snehu. Morrow ním naplnila vedro, odniesla ho dnu a zdvihla na posteľ. Bola taká zmätená, že dvere nechala otvorené. Vysoký

Indián, ktorý už dojedol guláš, ich za ňou zatvoril a potom ich pozoroval od konca postele, pričom jeho tvár pripomínala hnedú žulu. Pod jeho dohľadom obložili chlapca snehom. Kúsky ľadu v ňom sa na tmavej pokožke ligotali ako sklené črepy.

„Sceď čaj, pokúsime sa znížiť mu teplotu,“ prikázal jej otec.

Pracovala dôkladne a efektívne, pričom sa snažila netriasť. Potom chlapcovi po lyžičkách dávali čaj, no neudržel ho v žalúdku. Vtedy si spomenula na slová tety Sally, miestnej pôrodnej babice: „Kostihojový čaj takmer vždy zlomí horúčku, ale keď ho chorý pije horúci, spôsobí mu nevoľnosť.“ Bola taká zmätená, že na to celkom zabudla, a teraz sa pri pohľade na perinu pokrytú vývratkami takmer rozplakala.

„Pomodlime sa,“ navrhol otec, keď ju očistili, akoby bola nedela a práve skončil zvyčajnú kázeň. Tentoraz si však kľakol. Morrow vrhla pohľad na Indiána, stojaceho pri nohách postele. Aj on sa pomodlí? Modlia sa vôbec divosi?

Kľakla si vedľa otca a spojila malé, studené ruky. Teraz potrebovali pomoc Všemocného ako soľ – premočenú páperovú perinu, dva razy zničenú Indiánmi, mohol zachrániť iba zázrak. Sotva vnímala otcove slová. Keď sa domodlil, prihovoril sa vysokému mužovi. Kým sa rozprávali, Morrow stála vedľa cudzieho chlapca a sledovala sneh topiaci sa na jeho rozpálenej pokožke.

Vyzeral starší než ona – odhadla, že je v rovnakom veku, v akom by bol teraz Jess – a vlasy mal dlhé ako ona, ale na rozdiel od nej celkom rovné. Prvý raz v živote videla Indiána takto zblízka. Niektoré osadníčky tvrdili, že divosi majú čierne srdcia. Želala si, aby otvoril oči a mohla sa presvedčiť, či sú aj ony čierne.

„K akému kmeňu podľa teba patria?“ zašepkala, keď sa otec vrátil k posteli.

Zamyslene na ňu pozrel. „Myslím, že to sú Šóniovia.“

Od prekvapenia jej padla sánka a srdce sa jej naplnilo novým strachom.

„Keby Jess ležal vážne chorý v tábore Šóniov, dúfam, že aj oňho by sa niekto postaral,“ dodal otec.

Zahryzla si do pery. Hádať sa s otcom by bolo zbytočné, lebo vždy mal správne odpovede rovno zo Svätého písma. Skôr než mohol pokračovať, spustila: „Milujte svojich nepriateľov; dobrorečte tým, ktorí vás preklínajú; čiňte dobre tým, ktorí vás nenávidia, a modlite sa za tých, ktorí vás potupujú a prenasledujú.“

Usmial sa. „Výborne, Morrow.“

Šóniovia u nich zostali štyri dni. Kým sa ona a otec starali o chlapca, vysoký Indián chodil loviť do hlbokého snehu a vracal sa s rôznymi druhmi mäsa – králičím, jelením, dokonca aj bizóním.

Keď chlapcovi vyrážka ustúpila a Morrow sa naopak objavila, Indiáni napokon odišli. Ležala na špinavej páperovej perine a chcela zomrieť, ale otec a Všemocný ju udržali nažive.

„Ty máš žiť, Morrow,“ vysvetlil jej otec, keď ju hojdal v náručí pri ohni. „Rovnako ako so Šóniom, ktorého sme pomohli zachrániť, aj s tebou má Boh plán.“

Morrow vyskočila ako uvoľnená pružina. Tenká plachta pod ňou bola celkom prepotená. Zavŕzganie riečného člna a cupot myšíc nôh jej priniesli vítanú úľavu od nočnej mory. Osamelá lojová lampka dymiaca v tmavom kúte jej pripomenula, že nie je vážne choré desaťročné dievčatko, ale takmer dospelá žena, ktorá pláva po rieke. Nebol tu otec, ktorý by ju objal a upokojil, že všetko bude zase dobré, a namiesto vyrážky ju pokrýval iba pot.

Cez provizórny záves, ktorý jej mal poskytnúť zdanie súkromia, rozoznala obrys statnej postavy kapitána Clicka, pripomínajúcej zamknutú bránu pevnosti. Na noc sa utáborili na bezpečnejšom južnom brehu rieky, pričom veslári spali alebo stáli na stráži. Rozospatá Morrow v duchu spočítala, koľko dní cesty už majú za sebou. Sedem. A ďalších sedem pred sebou. Zase si ľahla s vedomím, že čoskoro začne svitať. Vystrela ruku, rozviazala šnúrky svojho brokátového mešca a vybrala z neho fľaštičku ružovej kolínskej. Vdýchla príjemnú vôňu a snažila sa uvažovať rozumne.

Teraz bola dospelá žena a musela dostať svoje emócie pod kontrolu, skôr než znovu vstúpi na kentuckú pôdu. Ale jej pocity boli rovnako čerstvé ako v ten strašný deň, keď stála v rieke a počúvala, ako jej život trhajú na kusy. V srdci mala ešte vždy päť rokov a sledovala brata, ako sa vracia do zrubu, zbaveného matkinej upokojujúcej prítomnosti, a otca stavajúceho plot okolo dvoch nových hrobov. Zjavne nič nemohlo prečať puto, ktoré ju spájalo s bolestnou minulosťou, a rieka ju nemilosrdne unášala vpred a nútila, aby sa jej znovu postavila, aj keď na to nebola pripravená.

2

Nevideli ani jedného Šóniu – ak nepočítala tých, o ktorých sa jej snívalo. Neskoré júnové slnko rozochvievalo horúci vzduch a z pevniny sa šírila sýta zrelá vôňa, ktorú tak veľmi milovala. Keď čln prekonal prudkú riečnu zákrutu, Morrow zbadala pri ústí Vápencového potoka muža, čakajúceho v tieni platana. *Otec?* Ako sa dozvedel presný deň jej príchodu?

Kapitán Click pri jej lakti zašepkal: „Stavím sa, že minulý týždeň sem chodil každý deň a čakal na vás.“

Vôbec o tom nepochybovala. *Dva roky.* Čo sa za ten čas zmenilo? Bolo celkom možné, že ju doma čaká nevlastná matka a nový brat alebo sestra. Aj keď si s otcom písala, vinou vojny si vymenili len niekoľko listov a navyše so značným časovým odstupom. Už dávno nebola to šestnásťročné dievča, ktoré poslal na východ. Aj on sa zmenil?

Kapitán Click zaujal postavenie medzi klinmi na uväzovanie lán neďaleko lodného mostíka a pevne sa rozkročil. V sparnej horúčave cítila náklad – ženšen, javorový cukor, pušný prach a whisky v sudoch stojacich rovno za nimi. Mala čo robiť, aby nepokrčila nosom. Dnes si obliekla rozumnejšie šaty – parádnych filadelfských sa zbavila viac než ochotne, najmä zo strachu, že otec by ju v nich možno nespoznal. Ale rukavice aj

slamený klobúk si nechala a teraz si trochu spustila čipkový závoj, aby skryla svoje rozbúrené emócie.

„Dcéra, si to ty?“

Hlas volajúci z brehu znel vrúcne, a hoci patrilo milovanému otcovi, Morrow napodiv pripadal neznámy. Keď ho počula po takom dlhom čase, neubránila sa dojatiu a rozplakala sa – rovno pred Ezechielom Clickom a opálenými lodníkmi. Takmer nevníkala plesnutie lávky pri dopade na vodu a dotyk tvrdej ruky, ktorá jej pomohla vystúpiť na breh a poslala ju rovno do otcovho otvoreného náručia. Vyžarovalo známou silu a teplo, miešajúce sa s vôňou potu a tabaku, ktorý tak rád fajčil.

Pozrela naňho a pokúsila sa o úsmev. „Som to ja, otec,“ uistila ho cez slzy. *Ale toto nie si ty*. Muž pred ňou bol iba tieňom otcovho bývalého ja. Chudší. Vráskavejší. Dokonca aj zelené oči mu trochu zosiveli.

Kapitán Click vystrel ruku a pevne uchopil otcovu, čím prerušil dojemnú chvíľu. „Máte krásnu dcéru, Elias Little.“

„Som vám nesmierne vďačný, že ste mi ju priviezli domov,“ vyrazil zo seba jej otec. Tvár porastená žltým strniskom zostala vážna. „Dúfam, že aj svoju dcéru ste bezpečne dostali do Virgínie.“

„Áno, do Briar Hillu,“ odvetil kapitán Click a zatváril sa takmer ľútostivo. „Obávam sa však, že sa mi ulaví, keď ju budem môcť zase poslať do školy.“

Po tých slovách sa obrátil a naznačil veslárom, aby priniesli na breh Morrowin kufor a naložili ho do čakajúceho voza, skôr než budú pokračovať v plavbe po najnebezpečnejšom úseku rieky. Ešte musia preplávať dvesto míľ, zdôraznil, aby doručili zásoby do osady. Morrow cítila, ako ju otec objal okolo pliec. Voľnou rukou mával posádke člna, kým im nezmizol z očí, a potom sa obrátil k nej. Každá vráska a každý tieň na jeho starnúcej tvári vyjadrovali údiv.

„Myslím, že teta Etta mi namiesto dcéry poslala niekoho iného,“ riekol napokon, keď jej zdvihol závoj, aby si ju lepšie prezrel. Upieral na ňu užasnutý pohľad, akoby ju nespoznával.

Morrow pocítila rozpaky a do očí jej znovu vyhrkli slzy.

„Dva roky sú veľmi dlhý čas, otec. Za toto dlhé odlúčenie môžeme poďakovať červenokabátnikom.“

„Radšej poďakujme nášmu dobrému Pánovi za to, že ťa priviedol späť,“ navrhol a konečne sa usmial. „Ale teraz poď so mnou. Rád by som ťa dostal domov ešte pred súmrakom.“

Pomohol jej vyliezť na voz a Morrow takmer zhíkla pri pohľade na pušku, opretú o sedadlo. Odkedy otec nosí zbraň? Je kazateľ – muž pokoja a mieru...

„V poslednom čase tu máme trochu problémy,“ vysvetlil, sadol si vedľa nej a pušku skryl, aby ju nemala na očiach.

Jeho slová by ju mali znepokojiť, ale Morrow sa namiesto toho doslova rozplývala od úľavy a úžasu. *Domov!* Očami hltala svieži zelený les aj vyjazdené koľaje na ceste, ktorá sa ako stuha vinula húštinou dubov, jelší a javorov. Medzi stromami sa preháňal horúci vietor a šíril opojnú vôňu zemlezu. Zhlboka ju vdýchla, zatvorila oči a pocítila príval vďačnosti. Takmer mala pocit, že od nej každú chvíľu praskne.

„Och, otec, presne takto si to pamätám,“ vyrazila zo seba, obrátila sa a naposledy pozrela na riek. „Bála som sa, že po takom dlhom čase tu bude všetko vyzeráť inak.“

Usmial sa. „Tvoja izba vyzerá rovnako, ako keď si z nej odchádzala. A pred oknom som ti zasadil ďalšie ovocné stromy – čoskoro si pochutnáš na zelených aj červených jablkách.“

Morrow si roztúžene vzdychla. Už takmer zabudla na úchvatný výhľad zo svojej izby v podkroví aj na večery, keď ju zapadajúce slnko pozlátilo svojimi lúčmi, akoby jej chcelo požehnať. Vo Filadelfii videla cez okno iba tehlové budovy,

ktoré zatieňovali pohľad na Pánovu zelenú záhradu a nútili ju pochybovať, či tam vôbec nejaká je.

„Teta Etta bola úžasná, otec. Ale som veľmi rada, že som zase doma.“ Už keď tie slová vravela, pocítila výčitky svedomia.

Áno, som rada, že som doma, ale cítim aj strach.

Trochu roztržito prikývol a sústredil sa na kone, ktoré ťahali ich voz po hrboľatej ceste. Podchvíľou vrhol pohľad aj na les okolo nich. Takého ostražitého a starostlivého si ho nepamätala. Zrazu sa zachvela až po vlnené topánky s nízkym podpätkom.

Zhlboka sa nadýchla a pustila sa tárať dve na tri, čo už dávno nerobila. „Ak mám byť úprimná, myšlienky na návrat domov som sa už takmer vzdala. Britom sa v meste tak zapáčilo, že ich to späť na bojisko vôbec neťahalo. Aspoň generála Howa určite nie. Hovorila mu sir Billy. Tanec a dostihy ho lákali oveľa viac než vojna. Pozvali ma aj na niekoľko večierok, ale odmietla som.“

„Tvoja teta mi napísala, že si padla do oka viacerým britským dôstojníkom. Jej listy vo mne vyvolali obavu, že sa ku mne nevrátiš alebo že sa vrátiš ako vydatá žena.“

Ako manželka dôstojníka? To určite nie. Za červenokabátnika by sa nikdy nevydala.

Zatiaľ čo ju nadhadzovalo na sedadle, trochu otočila hlavu a skúmala otcov profil. Jej neprítomnosť naňho ťažko doľahla. Spánky mu zošediveli a kedysi hladkú tvár mal teraz plnú vrások, takže pripomínala popraskanú zem pod kolesami ich voza. „Moje srdce je s tebou, otec. Tu v Red River. Nie vo Filadelfii.“

„Možno som urobil chybu, keď som ťa tam poslal, ale chcel som...“ Rozkašľal sa a červená tvár mu nezvyčajne zbledla. „Chcel som ti dopriať pokoj, aby si mohla zabudnúť.“

Zabudnúť? Ale ja nikdy nezabudnem, otec.

Pri spomienke na matkin a Eufémiin opustený hrob však slová radšej prehltila. Zdvihla ruku v rukavici a z kútika

oka si zotrela slzu. Má mu položiť otázku, ktorá ju trápila celou cestou po rieke? Odvahu na to našla až po ďalšej míli.

„Otec... Šóniovia sa už nevrátili? Mám na mysli toho Indiána a jeho syna.“

Zachmúrene prikývol. „Pravdaže sa vrátili. Ale neobviňujem ich. Obsadili sme ich posvätné loviská, ktoré dostali od Boha.“

Morrow zmlkla a predstavila si osadníkov, valiacich sa do Kentucky po súši aj po rieke. Muži v člne o ničom inom ani nehovorili. „Mohli by sme predsa žiť vedľa seba, v mieri. Vari tu nie je dosť zeme pre nás aj pre nich?“

„Všemocný jej stvoril len určité množstvo, Morrow, a biely muž chce všetku pre seba. Aspoň kapitán Click to tvrdí. Šóniovia to vedia a snažia sa z nej osadníkov vyhnať.“ Stiahol si klobúk nižšie do tváre, takže mu zatienil oči. „Neviem, prečo sa Šóniovia ustavične vracajú k nášmu zrubu. Jednoducho prídu, zafajčia si, najedia sa a občas so mnou prehodia zopár slov.“

Prekvapená si zdvihla závoj. „Ale veď nehovoria po anglicky. A ty zase po šónijsky.“

Samolúbo na ňu pozrel. „Už viem trochu komunikovať v ich jazyku.“

Keď voz znovu nadskočil, ohromená Morrow takmer spadla zo sedadla.

„Kto ťa to naučil?“

„Traper Joe.“

Pri zmienke o ich najbližšom susedovi sa neubránila prekvapeniu. Lstivý zálesák, sám polovičný divoch, hovoril desiatimi indiánskymi dialektmi a les poznal rovnako dobre ako ktorýkoľvek Šónia. Celkom naňho zabudla... aj na sľub, ktorý dal jej otcovi po Jessovom zmiznutí. Traper Joe im poctivo nosil správy o bielych zajatcoch, na ktorých narazil v indiánskych osadách, ale ani raz v nich neprebudil nádej, že Šóniovia im strateného syna a brata jedného dňa možno vrátia.

Hľadela na les a na chrbte cítila teplé slnečné lúče. Obraz dvoch Šóniov sa jej vznášal pred očami a odmietal sa pohnúť. Starý strach, ktorý cítila, keď ich naposledy videla, sa vrátil. Na to sparné popoludnie krátko pred svojím odchodom do Filadelfie si spomínala celkom jasne. Práve si balila kufor a otec si čistil pušku, keď otvorené dvere zatienili ich statné postavy.

Vošli do zrubu, akoby im patril. Vydesená cúvla do kúta, drsná drevená stena jej poškriabala chrbát.

Vysoký Indián sa obrátil k jej otcovi a zároveň položil ruku na tomahavk za svojím opaskom. Skôr než ho stihol vytiahnuť, z hrdla sa jej vydral vysoký dievčenský výkrik. Otec sa prudko otočil k nej.

„Morrow!“ V prísnom hlase zaznel tón ostrý ako sekera.

Razom stíchla a Šóniovia si odložili zbrane na stôl. Otec ju posunkom zavolať k sebe a čoskoro pred nich roztrasenými rukami položila pečeného hlucháňa, nové zemiaky, zelenú fazuľku, hustú omáčku a kukuričný chlieb. Indiáni sa príboru aj drevenému stolu vyhli – jedli prstami, usadení na zemi pri ohni, a keď ich obsluhovala, nespúšťali z nej oči. Ale ani ona nemohla odtrhnúť zrak od mladšieho muža s tvárou hrajúcou všetkými odtieňmi červenej a čiernej farby.

Potom na verande počúvala ich melodické hlasy. Z úst mužov pomalovaných bojovými farbami zneli tie ľubozvučné slová veľmi čudne. Trpká spomienka, ktorú si odviezla so sebou do Filadelfie, ešte zvýšila vrúcnosť jej modlitieb za zraniteľného otca, ktorý zostal v Red River celkom sám.

Otec zase zakašľal a chrapľavý, nástojčivý zvuk ju razom vytrhol z myšlienok.

„Tých dvoch Šóniov som nevidel od zimy,“ povedal. „Pre Indiánov aj belochov je teraz nebezpečné túlať sa po okolí. Došlo k niekoľkým nájazdom a krádežiam koní. Jednej rodine zhorel zrub na brehu potoka Drowning Creek. A kapitán Click

ma práve informoval, že virgínska kolónia posielala do Kentucky vojakov, aby sa pokúsili problémy uhasiť.“

Mlčky premýšľala o otcových znepokojujúcich slovách a zároveň sa snažila vstrebať všetku krásu, na ktorú jej tak dlho odopierali pozerieť. Keď vošli do tienistého lesa a zamierili na západ, pred očami sa jej mihol červený záblesk, lebo tesne okolo nich preletel kardinál. *Domov*. Toto je jej domov bez ohľadu na zlé spomienky. Zdvihla bradu a usmiala sa na oblohu.

Ďakujem, Pane, že si ma priviedol späť.

3

Žiadne miesto na zemi nepripomína raj tak veľmi ako náš zrub v Red River, pomyslela si Morrow. V niektorých ročných obdobiach ich pôsobivý dvojposchodový zrub cez stromy takmer nebolo vidieť. Svoj krásny domov však využívali iba polovice. Ona a otec obývali západnú stranu zrubu, zatiaľ čo východná zostávala – aj vďaka zatvoreným okeniciam – tmavá. Obe polovice oddeľoval krytý priechod a vpredu aj vzadu ich spájala veranda. Na oboch koncoch mal pekný komín z riečneho kameňa – z jedného takmer nepretržite stúpala k oblohe dym, zatiaľ čo druhý sa už celé desaťročie nebezpečne nakláňal nabok. Pokiaľ vedela, otec na východnú stranu nezavítal od toho tragického letného dňa pred mnohými rokmi, zatiaľ čo jej odtlačky nôh na zaprášenej podlahe tejto časti zrubu bolo jasne vidieť spolu so stopami myších labiek.

Vnútri panoval neporiadok, ktorý tam spôsobili ešte Šóniovia. Kolovrat, na ktorom našla ležať svoju matku, zostal nedotknutý a vlna, ktorú na ňom v čase útoku priadla, pripomínala skôr pavučinu. Polámaný nábytok sa váľal po zemi – tu noha stoličky, tam kolíska poznačená úderom sekery. Vzácné sklo z rozbitého predného okna už niekto pozametal a nahradil nalejovaným papierom. Niekoľko zatúlaných pierok z roztrhanej

periny však uniklo briskným ťahom metly, a keď vstúpila dnu, zakaždým ju vydesili. Po otvorení dverí sa roztancovali v prievane a Morrow znovu premohol smútok a pocit, že má zase päť rokov.

Západná strana zrubu, kde sa teraz nachádzala, jej však nehrozila lietajúcim perím a bola dôkladne uprataná. Na čistých borovicových doskách ležali pestré handrové koberce, pripomínajúce lisované kvety, a v obrovskom kredenci videla plechové taniere a zvyšky jemného anglického porcelánu. Drevený stôl od jari do jesene zdobili čerstvé kvety a v zime vetvičky ľuľka sladkohorkého. Okolo steny viedlo nahor schodisko, ktorého nášlapné dosky aj zábradlie z orechového dreva sa dlhoročným používaním vyhladili.

Morrow vybehla do svojej izby v podkroví, ale vo dverách sa zarazila a nespokojne sa zadívala na sklené výplne okien. Pred chvíľou ich umyla, no slnečné svetlo na nich odhalilo pruhy po leštení handrou. Vzápätí jej pohľad pritiahla posteľ, pre dievča priveľká, s dokonale čistou prikrývkou, našuchorenými vankúšmi a nočníkom skrytým pred zvedavými očami. Jej staré bábiky meravo sedeli na polici a krásne filadelfské šaty boli skryté v rohovej skrini, pomaľovanej ľaliami. Keď odchádzala k tete Ette, proti svojej izbe nemala nijaké výhrady. Tak prečo jej po dvojročnej neprítomnosti pripadá príliš detská?

Aj keď doma bola už takmer týždeň, mala pocit, že od jej návratu prešlo už viac času, a k starým zvykom sa vrátila bez mihnutia oka. Ešte stále unavená po ceste klesla na mäkkú posteľ a jej myšlienky zabúdili na horný koniec rieky – k Pittovej pevnosti a rušnej Filadelfii. Trochu jej chýbala. Už zabudla, aký je zrub tichý... a aká osamelá sa v ňom kedysi cítila. Otec dnes opravoval ploty na vzdialenej pastvine a zrejme sa vráti až na večeru.

Pozrela cez lesklé okná a zrazu počula, ako sa dolu otvárajú dvere. Od ticha, ktoré zavládlo po ich zavŕzganí, jej prebehli po chrbte zimomriavky. Otec na ňu vždy zavolať, keď vošiel

dnu, aby ju upokojil. Bojovala so strachom, ale neopúšťal ju a hrdlo mala takmer celkom stiahnuté. Ešte chvíľu a zadusí sa.

Ak to nebol otec... tak kto?

Žili na samote a návštevy k nim chodili zriedka. Upokojujúci zvuk hlasov ju napokon vylákal na odpočívadlo. Keď sa naklonila cez zábradlie a pozrela dolu, čakalo ju príjemné prekvapenie. Pod schodmi stála mladá Indiánka, sotva staršia od nej, a v náručí stískala uzlíček. Dobré Šaty! Takmer zabudla na manželku traperu Joa, ktorý žil na brehu rieky kúsok od nich. V otvorených dverách za zlatohnedou postavou sa objavil veľký tieň a vzápätí sa ozval dunivý hlas.

„Slečna Morrow, kde ste?“

„Už idem, Joe!“ zavolala a ponáhľala sa dolu schodmi.

S prekvapeným úškrnom si ju premeral od hlavy až po päty. „Pochybujem, že by som vás spoznal, keby ste nezareagovali na svoje meno. Správa o vašom návrate sa rozniesla po celej pevnosti, ale musel som prísť a presvedčiť sa na vlastné oči.“

„Doma ešte nie som dlho,“ vysvetlila s úsmevom a neisto zastala na poslednom schode.

Potiahol sa za strapatú bradu a v očiach mu zaiskrilo. „Nuž, je najvyšší čas, aby som vám ukázal svojho syna,“ vyhlásil. „Hovoríme mu Eliás alebo Malý Eli, po vašom otcovi.“

Podišla k Indiánke a pozrela na uzlíček v jej náručí. „Otec mi tú radostnú správu už oznámil. Má sotva mesiac, však?“

Skôr než ju Morrow o to stihla poprosiť, Dobré Šaty jej ponúkla svoj poklad. „Chcete si ho podržať?“

Dojatá si vzala dieťa a prekvapilo ju, že neváži viac ako páperový vankúš. Pohľad na jemnú tváričku, tuho zažmúrené oči a pästičky stisnuté pod bradou ju naplnil úžasom.

„Je... krásny.“

„Dobré Šaty sa sem bála prísť, lebo teta Sally ju nedávno poslala preč,“ prezradil jej Joe. „Ale vysvetlil som jej, že vy nie ste ako ostatné osadníčky.“

Morrow sa začervenala. Len včera jej otec porozprával o tom, ako Dobré Šaty v pôrodných bolestiach prišla do pevnosti vzdialenej niekoľko míľ od ich zrubu, no miestna pôrodná babica jej odmietla pomôcť. Cestou domov porodila a Joe ju po zúfalom hľadaní napokon našiel – samu, ale s ich synom bezpečne uloženým v náručí. Morrow sa pri otcovom rozprávaní stiahlo srdce od bolesti, no tete Sally mohla sotva niečo vyčítať. Tá žena prišla o dieťa pri indiánskom útoku na osadu a odvtedy ju zožierala zatrpknutosť a túžba po pomste.

„Prosím, sadnite si, uvarím vám kávu,“ ponúkla im, vrátila dieťa Dobrým Šatám a odviedla Indiánku k hojdaciemu kreslu. Keď naplnila malý kotlík vodou a pri kozube odmeriavala kávu, na verande sa ozvali kroky.

Otec vošiel dnu a pri pohľade na návštevu sa žiarivo usmial. „Joe a Dobré Šaty, som veľmi rád, že vás zase vidím. To je môj menovec?“

„Áno,“ pritakal Joe. „Práve som ho ukazoval slečne Morrow. Ale keď si vypijeme kávu, musím s vami niečo prebrať.“

Jeho vážny tón Morrow trochu znepokojil. Traper sa z výprav do lesa často vracal s čerstvými správami o dianí na západnej hranici – na rozdiel od neobjektívnych a očierňujúcich tvrdení, ktoré šíрили britskí a americkí dôstojníci aj príslušníci miestnych milícií, Joe im vždy hovoril čistú pravdu.

Najprv obslúžila Dobré Šaty a potom odniesla mužom kávu na zadnú verandu, kde sedeli s fajkami v rukách a užívali si vzácnu vlahu. Dokonca aj vtáčí spev stíchol a ustúpil šumu dažďa, ktorý usilovne kropil zem pokrytú letným prachom. Morrow stála v krytom priechode, hľadela na rieku a s pôžitkom vdychovala sladkú vôňu zemolezu.

Keď ju nechali s Dobrými Šatami samu, pocítila mierne rozpaky. Vedela, že mladá Indiánka nehovorí dobre po anglicky, hoci Joe ovládal jej jazyk tak dokonale, akoby ním hovoril od narodenia. Morrow si spomenula, že sa vzali tesne pred jej odchodom

do Filadelfie. Joe údajne dal za Dobré Šaty v nejakom indiánskom meste za riekou Ohio päť koní. Keď sa ten príbeh rozšíril medzi osadníkmi, Morrow sa nad jeho ohavnosťou rozhorčila. „Všemocný stvoril muža a ženu, pričom ich stvorenie nazval dobrým rozhodnutím,“ vysvetlil jej vtedy otec, „a hodnota ženy sa nemeria koňmi.“ Ale Joovi slúžilo ku cti, že svojmu manželku mal úprimne rád.

Pohľad na indiánsku matku hojdajúcu dieťa Morrow poskytol vítané rozptýlenie od vzrušených, aj keď tichých hlasov mužov, rozprávajúcich sa vonku. Keď nečakane stíchli, obrátila sa a pozrela za zadné dvere. Poletovali okolo nich svetlušky s lampášikmi na chrbtoch a znovu v nej oživilí spomienku, na ktorú by radšej zabudla. Vzdychna si a snažila sa ju odohnať, ale ustavične sa jej vracala.

Keď ona a Jess boli malí, nachytali približne desať svetlušiek a uväznili ich v pohároch na zaváranie, ale jej brat sa po niekoľkých minútach rozplakal a prosil ju, aby ich pustili. Pamätal sa ešte, nech už bol kdekoľvek, že ho vtedy nazvala zbabelcom a nahnevane odišla do ich spoločnej izby v podkrovi? Jess sa vždy podvoľoval jej vrtochom, dovolil jej používať svetlušky ako nočné svetlo pri ich posteli. Ale ráno našli v pohári len obyčajné chrobáky, ktoré ničím nepripomínali nadpozemské bytosti z minulej noci.

Joov hlas náhle prerušil ticho a vytrhol Morrow zo spomienok. „V poslednom čase sa dosť hovorí o výmene zajatcov,“ prezradil im a potiahol si z fajky. „Niekoľko náčelníkov a vojaci v Pittovej pevnosti práve doladujú jej podrobnosti.“

Morrow zneistela ako vždy, keď sa zhovárali o jej dávno stratenom bratovi. Aj teraz váhala, či si má zakryť uši, alebo radšej pozorne počúvať. Napokon sa dala zlákať druhou možnosťou. Vrátila sa ku kozubu, sadla si oproti Dobrým Šatám a výzganím matkinho starého hojdacieho kresla sa jej takmer podarilo prehlásiť hlasy mužov. Keď však Joe položil ďalšiu otázku,

rýchlo spustila nohu na zem a zastavila ho. „Videli ste v poslednom čase tých dvoch Šóniov?“

Otec sa s odpoveďou neponáhľal, ale Morrow už natáhovala uši a cítila, ako sa jej žalúdok sťahuje od strachu.

„Od minulej zimy ani raz,“ odvetil napokon.

„Chodia sem už celé roky a ja som ich ešte ani raz nevidel.“

„Vždy si na poľovačke alebo na ceste za obchodmi, Joe. Inak by som po teba určite poslal.“

„Nuž, niečo mi vraví, že to nie sú obyčajní Indiáni.“

Otec sa oprel v kresle – uhádla to podľa jeho vrzgotu – a váhavo sa spýtal: „Prečo si to myslíš?“

„Nosia vám samé drahé dary. Vezmite si napríklad toho koňa, ktorého vám darovali minulú jeseň. Krajšieho som na tejto strane Cumberlandských hôr ešte nevidel.“

„Takmer som ho odmietol,“ priznal otec. „Vzhľadom na to, koľko koní v poslednom čase zmizlo medzi Red River a riekou Ohio, si ešte stále nie som istý, či kôň skončil v mojej stajni.“

Joe sa ticho zasmial. „Taký vzácny dar by odmietol len blázon. Okrem toho, Šóniovia sa s odmietnutím vyrovnávajú dosť ťažko.“

Otec sa odmlčal a potom pokračoval: „Aj ja často premýšľam o tom, kto sú a prečo sa sem ustavične vracajú. Syna som už dlho nevidel a vzhľadom na všetky súčasné problémy som sa trochu obával, či náhodou nezomrel, no minulú zimu sem znovu prišiel so svojím otcom. Nemyslím si, že nám chcú ublížiť, aj keď chuderke Morrow naháňajú veľký strach.“

Joe sa ticho zasmial. „Dievčatá v jej veku sa ľahko vyľakajú. Ale o Šónioch môžem povedať jedno: keď im preukážete cennú službu, nikdy sa vám za ňu neodplatia zlým. Zrejme ste získali za priateľov všetkých Šóniov a ani o tom neviete.“

„Hmm...“ V otcovom hlase zreteľne cítila pochybnosti.

„Nemyslite si, že iba špekulujem. Mám dobrý dôvod veriť, že Indián, ktorého syna ste pred mnohými rokmi zachránili, je

náčelník Kispokov – bojovej divízie kmeňa Šóniov.“ Joe sa odmlčal, akoby chcel otcovi poskytnúť čas na spracovanie prekvapivej informácie. „V posledných rokoch často počúvam o tom, že jeden ich náčelník pravidelne navštevuje Kentucky, kde sa stretáva s istým bielym mužom. Myslím, že ten biely muž ste vy.“

„Nevieš náhodou, ako sa ten náčelník volá, Joe?“

„Vlastne viem.“

Morrow sa predklonila v kresle, keď Joe zamrmľal nezrozumiteľné slovo, a potom pokračoval normálnym hlasom: „Ale nemyslite si, že sem chodí len na priateľské návštevy. Počul som, že pozorne sleduje dianie v osadách. Tak či onak, získali ste si jeho úctu a to v týchto ťažkých časoch znamená veľa.“

Traperove upokojujúce slová však Morrow nepresvedčili. Pozrela na Dobré Šaty. Tmavú hlavu mala sklonenú, oči zatvorené a dieťa si pevne pritískala na prsia. Je ešte stále unavená z pôrodu? Morrow dúfala, že Joe mal dosť rozumu, aby ju dnes priviezol po rieke v kanoe a nenútil ju celú cestu prejsť pešo.

Keď sa rozhovor na verande skončil, Joe vošiel dnu a zobudil manželku. Morrow pozbierala šálky od kávy a stlmila oheň v kozube, aby vydržal tlieť až do raňajok, zatiaľ čo otec odišiel vyprevadiť dvojicu.

„Dnešný dážď je vítaná zmena,“ poznamenal, keď sa vrátil dnu. „Myslím, že dvere necháme chvíľu otvorené.“

Po jeho slovách sa strach, tlejúci v jej srdci, znovu rozhorel jasným plameňom. Morrow potlačila vzdych, vyšla na prednú verandu a zadívala sa na hustý les. Potom prešla na zadnú a urobila to isté. Už nepršalo a všetko bolo zelené, svieže a mokré. Všade panoval takmer dokonalý pokoj.

Aké by bolo cítiť sa slobodná? premýšľala Morrow. Zbaviť sa strachu? Zbaviť sa minulosti? Zbaviť sa všetkej bolesti, ktorú skrývam v srdci?

Pane, si tam? premýšľala.

Neboj sa, veď som s tebou...